Köyhän pikku sisko

(Jatkoa ensimäiseltä sivulta)

askeleelle kadulle johtavista rappusista, kiikkui Lettie jo kuin harmaja kyyhkynen, kehyskivellä tiilirakennuksen nurkassa, katsellen uuden naapurin puuhia, suu auki ja kädet selän takana. Pieni kulunut kärry, jota veti laiha väsynyt hevonen, sisälsi kaikki uuden naapurin omaisuuden, ja Mrs. Oblinsky tarkasti sen kaikki, samalla kun hän vain oli hakemassa Lettietä kotiin, kääntäen selkänsä uusille tulokkaille ja vetäen tytön mukanaan.

"Pyh!" hymähti hän ääneen, puoleksi itselleen, puoleksi tytölle puhuen. "Nuo ihmiset eivät ole rikkaita. Miksi minä välittäisin noin köyhistä ihmisistä? Ei heillä ole lattiamattoja, ei pianoa, ei suuria tauluja, ei kauniita huonekaluja. Kaikki mitä heillä on, on niin kehnoa. Ei, Lettie, minulla ei ole aikaa tuhlata sellaisten ihmisten tähden. Tule äidin kanssa. Minulla on liian paljon työtä tänäpäivänä; sinun täytyy pestä aamiais-astiat."

Mrs. Oblinskyn koti oli yksikerroksinen puuhökkeli valtakadulla. Se oli rakennettu jo vuosia sitten pieneksi sekatavarakauppapuodiksi, mutta viime vuosina oli se muodostettu asuin huoneiksi, vaihtamalla suuret liikehuoneen etuikkunat tavallisiin ikkunoihin, jakamalla huoneen neljään osaan ja rakentamalla takaosaan kettiön. Paitsi alkuperäisiä seiniä, ei huonetta oltu rapattu, mutta väliseinät olivat maalatut harmaiksi. Keittiötä ei myöskään oltu rapattu ja karsaaksi vääntyneet laudat ulkosei nissä läpäsivät sateen kesällä ja tuiskut talvella. Mutta se oli "suoja" kuitenkin, ja siellä perhe aterioitsi kesällä ja siellä Mrs. Oblinsky pesi pyykkinsä vuodet ympäri.

Kaksi etumaista huonetta oli vuokrattuna neljälle työmiehelle, jotka maksoivat niistä tuon jalomielisen summan, 50 senttiä viikolta kummastakin. Toiset kaksi huonetta sekä keittiö olivat perheen hallussa, johon kuului mies ja vaimo sekä kaksi tyttöä. Paitsi vuokraamalla kahta huonetta, lisäsi Mrs. Oblinsky perheen tuloja pesemällä vuokralaistensa sekä kahden tai kolmen ravintolan ja kapakan pyykit. Huoneen takana oleva pihamaa, joka oli yleisön käytettävänä, ei ollut turvallinen vaatteiden kuivauspaikka, mutta keittiön katto oli tasainen ja erinomainen siihen tarkotukseen. Vasaran ja naulojen avulla oli toimelias vaimo pystyttänyt sinne kolme pitkää tankoa, jotka hän oli onnistunut saamaan ilman maksutta ja kotitekoisia rappusiaan myöten kiipesi hän sinne joka päivä ja ripusti pyykkinsä tuulessa liehumaan. Niinä päivinä, milloin tuuli kuletti Chicagon tehtaiden savun toisaalle, ei hänen työnsä tulokset olleet moitittavat; mutta toisina päivinä, kun tomu kaduilta, yhdistettynä savun ja noen kanssa, teki tuhojaan pyyheliinojen ja lakanoiden kanssa, ei tulokset olleet kovinkaan tyydyttävät. Mutta palkkaajansa häntä harvoin moittivat, ja Mrs. Oblinsky ansaitsi rahaa. Miehensä ansaitsi dollarin päivässä, tyttärensä neljä dollaria viikossa ja hän itse ansaitsi neljästä kuuteen dollariin viikossa, joten ei ollut vaikeaa panna sievä summa säästöön tulevaisuuden varalle. Ja, tottapuhuen, Mrs. Oblinskyllä oli sata dollaria rahaa pankissa!

Huolimatta teennäisestä välinpitämättömyydestään uusien naapuriensa suhteen, ei Mrs. Oblinsky voinut kuitenkaan olla kiinnittämättä hiukan ajatusta heihin, erittäinkin heidän rahalliseen asemaansa. Miksi olivat he vuokranneet huoneen suuressa tiilirakennuksessa, sensijaan että olisivat vuokranneet jonkun vanhan ja halvemman huoneen paikkakunnalla? Olivatko he vuokranneet seitsen- tai kolmi-"ruumaiset" huoneet? Oliko heillä ansiomahdollisuuksia, että voivat ostaa kaluston huoneisiinsa? — Nämä asiat kiinnittivät hänen ajatuksensa siksi, että niistä riippui uuden naapurin yhteiskunnallinen asema. Heidän rahallinen asemansa kiinnitti hänen mieltään enimmän kaikista ja mieleensä ei johtunut aprikoida mitä kansallisuutta he ovat tai mihin uskontoon he kuuluvat, tai kuinka monta heitä on. Hän oli huomannut nuoren miehen antavan ohjeita ajurille, mutta ajatuksensa oli kiintynyt kuorman sisältöön, joten hän vähemmän kiinnitti huomiotansa miehen ulkomuotoon.

Mrs. Oblinsky oli tutkinut taloudellisia asioita niin paljon, että raha-asiain mietiskelyt olivat kuin kasvaneet hänen toiseksi luonteekseen, ja naapurit olivat kärkkäät kutsumaan häntä ahneeksi. Häneltä ei riittänyt kymmensenttisiä olueeseen, ei penniäkään minkäänlaiseen huvitukseen ja yksin hänen jokapäiväinen ravintonsakin oli yksinkertaisempaa kuin yleensä puolalaisten perheiden. Välttämättömät pöydät ja tuolit olivat hänen kaikki huonekalustonsa, ei mittään tarpeetonta ylellisyyttä. Seinät kuitenkin olivat kaunistetut kirkasvärisillä kuvallisilla ilmotuksilla, joita tyttärensä Verona, oli tuonut puodista. Ne olivat musiikki y.m. sentapaisia ilmotuksia, mutta jotkut naapurit, joilla ei edes senlaisia koristeita ollut, katselivat heitä kateudella.

Mrs. Oblinskyllä oli unelmansa. Hän tahtoi elää säästävästi että voisi nauttia mukavuudesta vanhempina vuosinaan. Hän tahtoi säästää jokaisen sentin, että hetken perästä voisi omistaa oman kodin. Hän oli aivan varma, että hän tulee sen saamaan, ja että hän saa nauttia siitä täydellisesti ennenkuin montakaan vuotta kuluu, koska nyt tuli rahaa säästöön niin joutuin. Hän ostaisi sen vähittäismaksulla, ja ensi maksuksi toivoi hän saavansa hyvän joukon rahaa. Ei sentänden, että se oli välttämättömästi tarpeellinen, mutta antaisi se enemmän varmuutta ja kohottaisi arvoa, mennessä huonetta ostamaan, kun olisi näyttää paljon rahaa asiamiehelle, jonka kanssa kauppasopimusta tekee.

Mrs. Oblinskyn elämäkerrassa oli lehti, josta naapurit olivat aivan tietämättömät. Se tapaus ehkä oli tekijä, joka oli antanut aiheen hänen säästämiskiihkoonsa, ja halun varustaa mukavuuksia ja turvaa tuleville päiville. Naapurit eivät tienneet, että silloin kuin hänellä oli kolme pientä lasta hoidettavana, hänen miehensä, joka oli tavallinen työmies, oli mennyt toiseen kaupunkiin etsimään työtä, ja jättänyt hänet kolmen lapsensa kanssa kadulle häädettäväksi ja kuinka hän silloin kulki ovelta ovelle estääkseen lapsensa kuolemasta nälkään. Yönsä olivat he nukkuneet autiossa huoneessa. Hän olisi voinut lähettää lapsensa orpojen hoitolaan jos olisi pyytänyt, mutta hän ei tahtonut. Päinvastoin hän alituiseen pelkäsi, jos joku huomaisi heidän 'odellisen kurjuutensa ja erottaisi hänet pienokaisistaan. Kun mies tuli takaisin epäonnistuttuaan työnhaussa, olivat he asuneet vuokrahuoneissa kasarmin takaosassa, kivijalkakerroksessa ja siellä kuoli heiltä kaksi pienintä lasta. "Olosuhteiden vaikutelmat ja kehnon ravinnon" oli lääkäri selittänyt kuoleman syyksi. Kun nuoremmat lapset oli haudattu, pantiin Verona, joka oli seitsemän vuotias, kouluun ja Mrs. Oblinsky kävi työssä säännöllisesti.

Mrs. Oblinsky myöskin onnistui saamaan työtä ja pian he muuttivat vuokrakasarmin ylimmäiseen kerrokseen, missä päivänvalo pääsi sisään ja ilmakin oli puhtaampaa. Kun Verona oli kymmenen vuoden vanha ja käynyt jo kolme vuotta koulua, syntyi perheeseen pikku tyttö, Lettie. Sen jälkeen täytyi Verona olla kotona Lettien kanssa silloin kuin äiti oli työssä, mutta kuitenkaan ei hän jättänyt koulun käyntiään kokonaan ennenkuin hän oli neljäntoista vuoden. Niin monen vuoden oppi ei ollut hänessä hukkaan kulutettu; hän voi lukea ja kirjottaa tyydyttävästi ja hänen tietonsa maantieteessä ja historiassa oli suuri ihme lukutaidottomien vanhempiensa mielestä. Viisitoista vuotiaana meni hän työhön suureen kauppaan kaupungille.

Nyt, kuusitoistavuotiaana, oli hän myymässä tunnetuita lauluja, viidennessä kerroksessa missä nuori mies soitti pianoa kaiket päivät ,tarkoituksella ilmoittaa myytävänä olevia musiikkikappaleita.

Verona tunsi itsensä rikkaaksi neljällä dollarilla viikossa ja sitäpaitsi hän ei ollut sokea nähdäkseen ne edut, mitä hänellä oli musikaalisessa piirissä, josta hänen nuori sielunsa nautti. Hänen tuli tietää uusimmat laulut, ja kun hänellä oli tarkka korva, oppi hän useita miellyttävimmistä lauluista, joita sitten lauloi huvitilaisuukissa. Tämä sivistys sekä sivistyneempien ihmisten joiden piirissä hän työskenteli, henkinen vaikutus oli kohottanut hänen asemaansa s uraelämässä ja laajentanut tuttavapiiriä. Siitä oli ainoastaan kaksi kuuta aikaa, jolloin Rachel Hammerstein, jota hän oli aina katsellut salaisella pelonsekaisella kunnioituksella, tämän maallisten hyvyyksien tähden, oli kutsunut häntä kekkereihin omaan kotiinsa ja pyytänyt hänet laulamaan joitakin uusimpia lauluja. Rachelilla oli vanha piano, ja hän voi soittaa kappaleita, kuultuaan jonkun kerran niitä. Ja Verona oli käynyt hänen luonaan harjottelemassa kun he olivat valinneet mieleisensä kappaleet.

Kekkereissä tunnustettiin musiikki hyvin onnistuneeksi. Verona, innostuneena siitä voimakkaasta tavasta, jolla Rachel, jonka sielu oli runollisten tunteitten lähde, soitti säestyksen, lauloi niin hyvin, että jokainen väitti hänen laulavan yhtä kauniisti kuin vaudevillessä.

Paitsi pianoa, oli Rachelin sali kaunistettu suurella messinkijalkaisella porsliinilampulla, jonka kupuun oli maalattu vihreitä lehtiä ja punasia ruusuja; lattialla oli hieno Brysselin matto, joka ehkä joskus lienee ollut väriltään punainen, keltaiset ikkunaverhot, ovessa tapestry-verho. Arvokkaasti nurkkiin asetettuina oli punaisella ja vihreällä sametilla päällystetyt tuolit, ja sohva samaa lajia. Keskellä huonetta oli pieni pöytä, jolla oli punaisilla samettikansilla varustettu valokuva-albumi ja stereoscopi maisemakuvineen sekä sinisellä satiinilla verhottu laatikko, jossa oli hopea-esineitä. Seinällä riippui värimaalaus talon haltijasta, Rachelin kuva, jäljennetty öljymaalaus, maisema ja painettu kuva esittäen myrskyä merellä.. Sali, jota pääasiassa käytettiin vain vieraita varten, haisi homehtuneelle ja oli hiukan tomuuttamisen tarpeessa.

Mutta se oli kuitenkin sievin sali koko paikkakunnalla, ja se oli kunnia, saada istua siellä vieraana. Rachelin isä myi käytetyitä tavaroita ja lainasi rahaa alakerrassa, ja luonnollisesti heidän kannatti laittaa hienompia esineitä kuin esim. joidenkin naapurien, joille hän lainasi rahaa. Verona kadehti Rachelia ja toivoi joskus, että äitinsä laittaisi säästöillään panttilaitoksen tai käytettyjen tavarain kaupan.

Mutta vaikka Verona Oblinsky olikin köyhä ja köyhästä kodista, oli hänellä monia hyviä ominaisuuksia, jotka herättivät huomiota. Paitsi siitä, että hän oli oppinut musiikkia, oli hän erittäin kaunis tyttö. Hänellä oli pehmeä tumma tukka, joka kauniina kiharoina ympäröi hänen päätään, suuret ruskeat silmät, pyöreät punertavat posket ja verevät huulet. Hänellä oli myöskin sievä käytös ja ryhti, jonka oli oppinut hienoilta naisilta musiikkikaupassa ollessaan. Olipa hän oppinut vähän kiemailutapojakin, jotka joidenkin mielestä olivat erittäin puoleensa vetäviä.

Vaikka ei Veronalla ollut paljon aikaa seurustella tuttaviensa kanssa, tiesi hän, että häntä sekä kunnioitetaan että kadehditaan naapuristossaan, ja siksi kuiki hän pää pystyssä edes ja takaisin työssään käydessään.

(Jatk.)